

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 198/2025-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 5T/11/2015 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 5T/11/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Bratislava I **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **442,38 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 4, čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 2 a 3, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) označeným postupom všeobecného súdu. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd

prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, uložil doručiť mu uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Tos/37/2022 z 21. apríla 2022 a uplatnil si priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 15 000 eur a náhradu trov konania.

2. Uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 198/2025 z 10. apríla 2025 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 38 ods. 2 listiny prijatá na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti bola ústavná sťažnosť odmietnutá.

3. Z ústavnej sťažnosti a predložených dôkazov vyplýva nasledovný stav vecí:

4. Sťažovateľ bol v procesnom postavení obžalovaného v trestnom konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5T/11/2015 pre zločin subvenčného podvodu.

5. Na hlavnom pojednávaní z 8. januára 2018 okresný súd uznesením podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol tak, že sťažovateľovi uložil poriadkovú pokutu 200 eur. Dôvodom uloženia poriadkovej pokuty bola skutočnosť, že sťažovateľ 10. októbra 2017 predložil žiadosť o odročenie hlavného pojednávania, ktoré súd neakceptoval pre nesplnenie náležitostí podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku, následne sťažovateľ 20. októbra 2017 predložil novú žiadosť o odročenie nariadeného pojednávania založenú na tých istých dôvodoch, ktorú súd opätovne neakceptoval. Napriek uvedenému sa sťažovateľ na termín hlavného pojednávania nedostavil.

6. Sťažovateľ podal 12. januára 2018 proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty sťažnosť. Okresný súd listom z 26. apríla 2018 v súvislosti s predloženou sťažnosťou sťažovateľovi oznámil, že zákonný sudca dal 2. novembra 2017 pokyn na predvolanie sťažovateľa na hlavné pojednávanie na 8. január 2018, ktorý asistentka mala realizovať, avšak lustráciou v odoslanej pošte bolo zistené, že predmetná zásielka zo súdu nebola odoslaná.

7. Rozsudkom okresného súdu zo 6. septembra 2018 bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ, ako aj prokurátor odvolanie. Krajský súd uznesením z 21. októbra 2020 odvolanie prokurátora, ako aj odvolanie sťažovateľa zamietol.

8. Sťažovateľ podal okresnému súdu 26. októbra 2020 žiadosť, v ktorej poukázal na to, že o jeho sťažnosti z 12. januára 2018 proti uzneseniu okresného súdu z 8. januára 2018 o poriadkovej pokute nebolo stále rozhodnuté, a žiadal namietané uznesenie zrušiť.

9. Sťažovateľ následne 11. mája 2021 podal okresnému súdu sťažnosť na prietahy v konaní z dôvodu, že vyše troch rokov nebolo rozhodnuté o ním podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 8. januára 2018 o uložení poriadkovej pokuty.

10. Podpredseda okresného súdu listom z 2. júla 2021 sťažovateľovi oznámil, že pokiaľ ide o prietahy v konaní, je potrebné postupovať podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, a súčasne informoval sťažovateľa, že súdny spis sp. zn. 5T/11/2015 neobsahuje žiadnu povinnosť uhradenia poriadkovej pokuty.

11. Sťažovateľ mailom z 18. januára 2022 žiadal o nahliadnutie do spisu okresného súdu sp. zn. 5T/11/2015 a uviedol, že viac ako mesiac mu nebolo umožnené nahliadnuť do predmetného spisu. Opätovne podal žiadosť o nahliadnutie do spisu 10. februára 2022, pričom v ten istý deň mu bolo

okresným súdom mailom oznámené, že do spisu sp. zn. 5T/11/2015 nie je možné nahliadnuť, pretože „*spis sa hľadá*“.

12. Vec bola 16. marca 2022 predložená krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 8. januára 2018.

13. Uznesením sp. zn. 4Tos/37/2022 z 21. apríla 2022 krajský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 8. januára 2018 tak, že napadnuté uznesenie o uložení poriadkovej pokuty zrušil.

14. Sťažovateľ mailom z 18. novembra 2024 požiadal o doručenie uznesenia krajského súdu z 21. apríla 2022 a uviedol, že bol na túto skutočnosť upozornený Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky 11. novembra 2024.

15. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že v čase podania tejto ústavnej sťažnosti konanie ako celok ešte nebolo právoplatne skončené, pretože mu v tom čase ešte nebolo doručené zrušujúce uznesenie krajského súdu z 21. apríla 2022. Konanie tak trvalo ku dňu podania ústavnej sťažnosti 11 rokov a 11 mesiacov.

16. Uznesenie krajského súdu sp. zn. 4Tos/37/2022 z 21. apríla 2022 bolo sťažovateľovi mestským súdom zaslané 14. januára 2025 a bolo ním prevzaté 13. februára 2025.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

17. K ústavnej sťažnosti sa po prijatí veci na ďalšie konanie vyjadril predseda mestského súdu, ktorý uviedol, že v predmetnej trestnej veci bola sťažovateľovi uznesením z 8. januára 2018 uložená poriadková pokuta 200 eur. Spis bol 15. decembra 2021 pridelený novému zákonnému sudcovi, ktorý spolu so sťažnosťou sťažovateľa proti už uvedenému uzneseniu predložil na rozhodnutie krajskému súdu. Sťažnostný súd o sťažnosti rozhodol uznesením z 21. apríla 2022 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. Toto uznesenie mu bolo na základe sťažnosti sťažovateľa z 18. novembra 2024 doručené 13. februára 2025.

18. Mestský súd podľa vyjadrenia predsedu súdu od podania sťažnosti sťažovateľom proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty do predloženia sťažnosti na rozhodnutie krajskému súdu nekonal. Toto bolo spôsobené jednak nadmernou zaťaženosťou súdnych oddelení a taktiež tým, že predmetný spisový materiál bol novému zákonnému sudcovi pridelený až v čase, keď bolo vo veci meritórne rozhodnuté a od vydania uznesenia o uložení poriadkovej pokuty uplynuli už takmer štyri roky. Navrhol, aby v prípade úspechu sťažovateľa ústavný súd zvážil dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že v prejedávanej veci súd konal v súlade s platnými právnymi predpismi.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1

dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

20. Ústavný súd vo svojej judikatúre pravidelne zdôrazňuje, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K tomu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu, prípadne k nemu môže dôjsť aj iným zákonom predvídaným spôsobom nastoľujúcim právnu istotu.

21. Pri hodnotení, či došlo k porušeniu predmetných práv, ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva berie do úvahy i) zložitosť vecí vrátane povahy sporu a jeho významu pre účastníka konania; ii) správanie účastníka konania a iii) postup súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

22. Predmetom napadnutého trestného konania ako takého bola obžaloba sťažovateľa z 5. februára 2015 vo veci subvenčného podvodu. Konanie v trestnej veci bolo ukončené rozsudkom okresného súdu zo 6. septembra 2018, ktorým bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby, pričom tento rozsudok v spojení s uznesením odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 21. októbra 2020. Konanie o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa bolo právoplatne ukončené 21. októbra 2020. Napriek tomu konanie v predmetnej trestnej veci, pokiaľ ide o procesné rozhodnutie týkajúce sa vedenia konania (uloženie poriadkovej pokuty pre neúčast' sťažovateľa na hlavnom pojednávaní z 8. januára 2018), pokračovalo, a to až do doručenia rozhodnutia krajského súdu o poriadkovej pokute sťažovateľovi 13. februára 2025. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sa týka neprimeranej dĺžky konania mestského súdu o poriadkovej pokute. Konanie o poriadkovej pokute predstavuje bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a v okolnostiach veci ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by nasvedčovala, že dôvodom doterajšej dĺžky konania by bola skutková či právna zložitosť tohto procesného rozhodovania.

23. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sa sťažovateľa v konaní, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím prístupom neprispel k doterajšej dĺžke konania. Sťažovateľ si uplatnil opravný prostriedok proti procesnému rozhodnutiu súdu a následne opakovane aktívne žiadal súd o rozhodnutie o podanej sťažnosti proti uloženej poriadkovej pokute (26. októbra 2020, 11. mája 2021).

24. Napokon ústavný súd hodnotil postup súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v konaní, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti a obsahu súdneho spisu v predmetnej veci.

25. Po preskúmaní obsahu súdneho spisu ústavný súd konštatuje, že od podania sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o poriadkovej pokute 12. januára 2018 do predloženia veci krajskému súdu 16. marca 2022 uplynuli vyše 4 roky. Ďalej ústavný súd konštatuje, že od rozhodnutia krajského súdu z 21. apríla 2022 do doručenia tohto uznesenia krajského súdu sťažovateľovi prostredníctvom mestského súdu 13. februára 2025 uplynuli takmer 3 roky.

26. K postupu mestského súdu v napadnutom konaní ústavný súd preto predovšetkým uvádza, že konanie o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa trvalo 5 rokov na dvoch stupňoch súdov a sťažovateľ dĺžku samotného trestného konania v tejto časti ani nenamietal. Konanie o poriadkovej

pokute uloženaj v tomto konaní však trvalo celkovo 7 rokov, z čoho sa vec na krajskom súde nachádzala od 16. marca 2022 do rozhodnutia krajského súdu z 21. apríla 2022. Dĺžka konania o poriadkovej pokute nebola ovplyvnená správaním sťažovateľa ani skutkovou či právnou zložitou veci, ale predovšetkým nečinnosťou mestského súdu, ktorý o poriadkovej pokute nekonal, vec predložil na rozhodnutie krajskému súdu až po vyše 4 rokoch a následne uznesenie krajského súdu doručil sťažovateľovi s odstupom 2 a pol roka potom, keď sa sťažovateľ aktívne domáhal jeho doručenia.

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na prejednanie veci v primeranej lehote (bod 1 výroku nálezu).

28. Keďže predmetné konanie už bolo na mestskom súde ukončené a sťažovateľovi bolo uznesenie krajského súdu o zrušení poriadkovej pokuty doručené, ústavný súd neuložil príkaz konať bez zbytočných prietahov a v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

29. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva.

30. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení prihliadol na význam veci pre sťažovateľa, a teda skutočnosť, že namietaná dĺžka konania sa nevzťahovala na rozhodovanie o jeho trestnom obvinení, ale na procesné rozhodovanie súdu o poriadkovej pokute. Ústavný súd prihliadol na dĺžku konania o poriadkovej pokute, zohľadnil predmet a povahu veci, správanie a význam veci pre sťažovateľa a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie 500 eur, ktoré je mu mestský súd v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd návrhu sťažovateľa nevyhovel.

V.

Trovy konania

31. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 442,38 eur.

32. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 16

ods. 3). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a náhrada výdavkov je 13,73 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu), čo spolu predstavuje 713,96 eur. Keďže sťažovateľ si uplatnil náhradu trov 442,38 eur, ústavný súd ju v tejto výške aj priznal (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu